

Демчук М.

студентка групи НБ-12

юридичного факультету,

Західноукраїнський національний університет

Карпетян О.М.

к. е. н., доцент, доцент кафедри безпеки та правоохоронної діяльності

Західноукраїнський національний університет

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЙНИМ ЗЛОЧИНАМ : РОЛЬ ПРАВООХОРОННИ ОРГАНІВ

На сучасному етапі розвитку України одним із найсерйозніших викликів для держави залишається корупція. Вона негативно впливає на ефективність діяльності органів державної влади, перешкоджає соціально-економічному розвитку держави, знижує рівень довіри громадян до публічних інституцій та створює загрозу реалізації принципу верховенства права. Особливу суспільну небезпеку становлять корупційні злочини, які вчиняються службовими особами з використанням наданих їм владних повноважень.

Проблематика протидії корупції є предметом дослідження багатьох українських науковців, серед яких М. Хавронюк, В. Тацій, О. Бандурка та інші. У своїх працях вони акцентують увагу на причинах виникнення корупції, особливостях її проявів та механізмах діяльності органів, уповноважених здійснювати боротьбу з корупційними правопорушеннями.

Правовою основою протидії корупційним злочинам в Україні є Конституція України, Кримінальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України «Про запобігання корупції», Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України», Закон України «Про Вищий антикорупційний суд» та інші нормативно-правові

акти [1–4]. Важливе значення мають також міжнародні документи, зокрема Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції [5].

Відповідно до статті 214 Кримінального процесуального кодексу України слідчий або прокурор зобов'язаний невідкладно внести відомості про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання відповідної заяви чи повідомлення. Така норма забезпечує своєчасне реагування на факти можливих корупційних злочинів та створює правові підстави для проведення досудового розслідування [2].

У системі протидії корупції правоохоронні органи виконують комплекс взаємопов'язаних функцій. Насамперед йдеться про запобігання корупційним проявам шляхом виявлення та усунення факторів, що сприяють вчиненню правопорушень. Важливе значення має проведення перевірок, аналіз корупційних ризиків, опрацювання інформації, отриманої від громадян та інших суб'єктів [1].

Не менш важливою є діяльність правоохоронних органів щодо виявлення та розслідування корупційних злочинів. Корупційні правопорушення часто характеризуються високим рівнем латентності, складністю доказування та наявністю багатоетапних злочинних схем. У зв'язку з цим ефективне документування таких злочинів потребує використання сучасних інформаційно-аналітичних технологій, належної професійної підготовки працівників та міжвідомчої взаємодії [2; 3].

Особливу роль у протидії корупції відіграють спеціалізовані антикорупційні органи, зокрема Національне антикорупційне бюро України, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Національне агентство з питань запобігання корупції та Вищий антикорупційний суд. Їх діяльність спрямована на виявлення, розслідування та судовий розгляд найбільш суспільно небезпечних корупційних правопорушень, а також на

забезпечення невідворотності юридичної відповідальності винних осіб [1; 3; 4].

Практика свідчить, що ефективність боротьби з корупцією значною мірою залежить від рівня координації між правоохоронними органами, органами прокуратури, судовою системою та міжнародними партнерами. Водночас серед основних проблем залишаються недостатній рівень суспільної довіри, прихований характер багатьох корупційних правопорушень, окремі недоліки законодавчого регулювання та випадки корупційних проявів у самих державних органах [5].

Отже, протидія корупційним злочинам є одним із ключових напрямів забезпечення законності та правопорядку в Україні. Ефективність діяльності правоохоронних органів у цій сфері залежить від належного нормативно-правового забезпечення, професійності працівників, використання сучасних методів розслідування та активної взаємодії з громадянським суспільством. Лише комплексний підхід здатний забезпечити реальне зниження рівня корупції та зміцнення довіри громадян до державних інституцій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 30.04.2026).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 30.04.2026).
3. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 30.04.2026).

4. Закон України «Про Вищий антикорупційний суд» від 07.06.2018 № 2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19> (дата звернення: 30.04.2026).

5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 (дата звернення: 30.04.2026).

6. Національне агентство з питань запобігання корупції. Статистичні показники діяльності у сфері протидії корупції. URL: <https://dap.nazk.gov.ua/kpi/3/info/1/> (дата звернення: 30.04.2026).